

Fondenes bevillinger til sociale formål 2017-2021

Fondenes
Videnscenter

27.09.2023

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Sociale formål set i forhold til øvrige støtteområder i 2021	4
Hovedpointer fra analysen	5
Fondenes bevillinger til sociale formål 2017-2021	7
Modtagere af fondsmidler til sociale formål samt virkemidler	13
Bilag	18
Definitioner, metode og kildegrundlag	21

Indledning

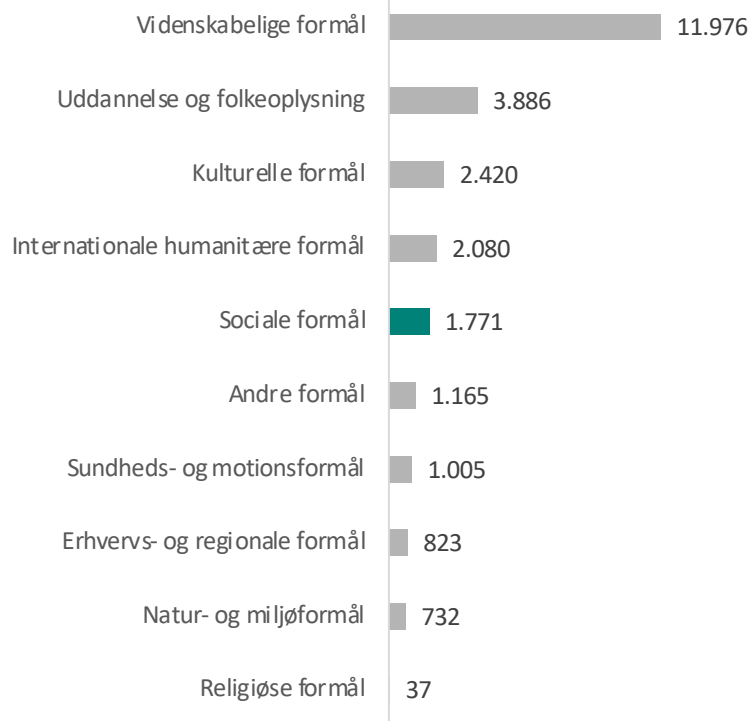
Hvert år udarbejder Fondenes Videnscenter en række analyser omhandlende fondenes bevillinger. Denne analyse dækker nøgletal for bevillinger i 2021, der er givet til sociale formål. Analysen giver et indblik i, hvem og hvad pengene gik til, og ser tilbage på, hvordan bevillingerne til formålet har udviklet sig fra 2017 til 2021. Analysen baserer sig på de senest tilgængelige tal fra Danmarks Statistik rekvireret via særkørsler til Fondenes Videnscenter. Foruden denne analyse udarbejder Fondenes Videnscenter også en analyse, der ser på det samlede bevillingsbillede, samt analyser, der dykker ned i bevillinger til de fleste af de andre formål, der indgår i Danmarks Statistiks fondsstatistik. Den overordnede bevillingsanalyse samt analyser af bevillinger til hhv. videnskabelige formål, natur-, klima- og miljøformål, uddannelses- og folkeoplysningsformål samt kulturelle formål er udgivet tidligere i 2023.

Sociale formål dækker bl.a. over indsatser rettet mod personer med handicap og socialt udsatte, som omfatter mennesker med sociale problemer, f.eks. hjemløshed, misbrug, vold i nære relationer eller anbragte børn/unge. Bevillinger til sociale formål dækker også forebyggende indsatser såsom efterværn og hjælp til ferie og jul. Bevillinger til videnskabelige formål, som har sociale formål som fokus, indgår ikke fuldt i analysen, da det ikke har været muligt at isolere disse bevillinger under videnskabelige formål på en måde, der giver et retvisende billede.

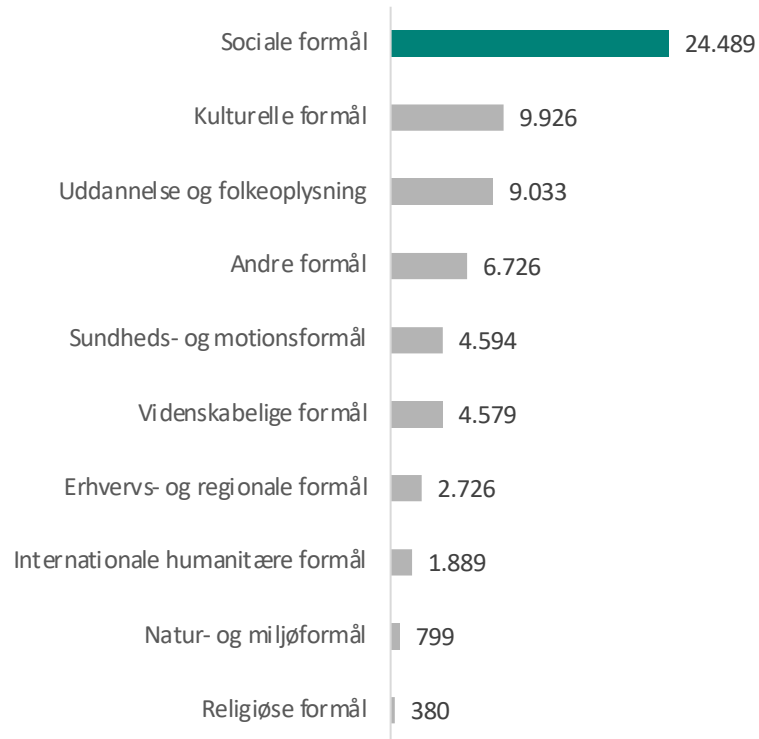
Som bevillingsområde er sociale formål kendetegnet ved, at formålet både modtager flest bevillinger og modtager bevillinger fra flest fonde sammenlignet med øvrige bevillingsområder. Men formålet er langt fra det område, der får flest midler. Samtidig bevilger de 200 fonde, der giver mest til området, en noget mindre andel af pengene, end vi ser på de øvrige støtteområder.

Sociale formål set i forhold til øvrige støtteområder i 2021

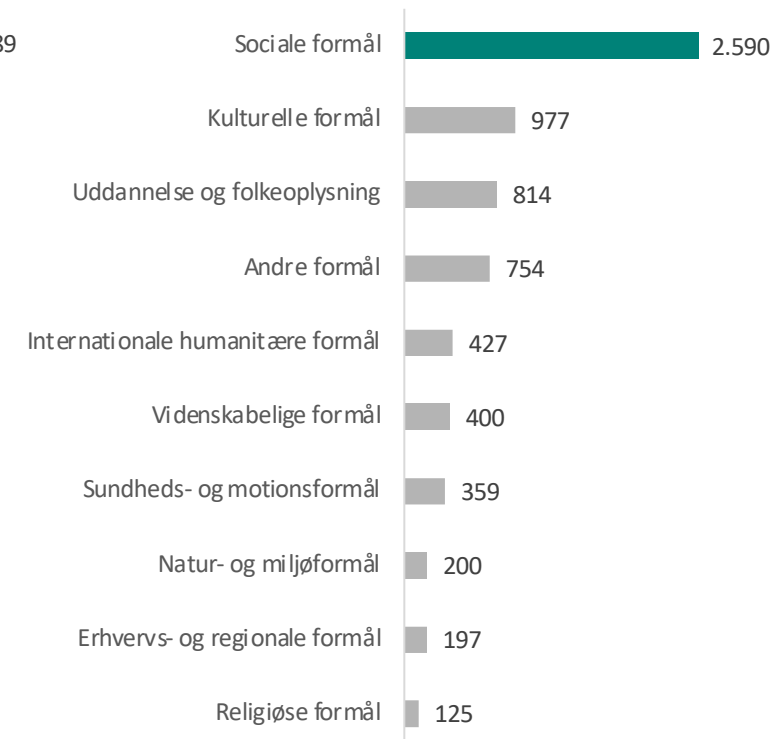
**Figur 1: Bevilgede midler
(mio. kr.)**

Figur 2: Antal bevillinger

Figur 3: Antal fonde*

Note: Læs mere om fondenes overordnede bevillinger i analysen "Fondenes bevillinger 2017-2021" udgivet af Fondenes Videnscenter 2023.

* Der var i alt 4.553 fonde, der bevilgede i 2021. Flere fonde bevilgede til mere end ét formål, hvorfor summen af tallene i figur 3 giver mere end 4.553 fonde.

Hovedpointer fra analysen

Fondenes bevillinger til sociale formål 2017-2021

Fondene bevilgede knap 1,8 mia. kr. til sociale formål i 2021 – det er 325 mio. kr. mere end i 2020

Fondenes bevilgede midler til sociale formål steg i perioden 2017-2021 fra ca. 1 mia. kr. til knap 1,8 mia. kr. De erhvervsdrivende fonde* øgede deres bevillinger med 393 mio. kr. i perioden, mens de almene fonde øgede deres bevillinger med 367 mio. kr. I 2021 stod de store fonde** for 44 % (771 mio. kr.) af de bevilgede midler, som fondene gav til sociale formål. De store fonde bevilgede herved 298 mio. kr. mere i 2021 end i 2020. Både de små, store og meget store fonde** bevilgede flere midler i 2021 end i tidligere år i perioden. *Se side 8 og 9.*

Fondene gav knap 24.500 bevillinger til sociale formål i 2021, hvilket er knap 5.500 færre end året før

Fra 2017 til 2021 er antallet af bevillinger til sociale formål faldet fra ca. 36.000 i 2017 til knap 24.500 bevillinger i 2021. Bare fra 2020 til 2021 faldt antallet af bevillinger med 5.500. De almene fonde og fondslignende foreninger har mindsket antallet af bevillinger til formålet i perioden fra knap 33.000 til knap 21.000 bevillinger. Sociale formål er dog fortsat det formål, der modtager flest bevillinger sammenlignet med øvrige formål. Ca. 17.000 ud af de samlede knap 24.500 bevillinger til sociale formål i 2021 kom fra små fonde**. De små fonde tegner sig derved for størstedelen af antallet af bevillinger, mens de store fonde tegner sig for en stor del af de bevilgede midler. At der har været et fald i antallet af bevillinger skyldes især, at de mellemstore fonde gav markant færre bevillinger i 2021 end i 2020 (fra 10.754 til 1.720). *Se side 4, 8 og 10.*

Sociale formål har den laveste gennemsnitsbevilling i 2021 sammenlignet med de øvrige formål

Den gennemsnitlige bevilling til sociale formål svinger hen over perioden 2017-2021 mellem 30.000 og 70.000 kr., med det højeste niveau (70.000 kr.) i 2018 og 2021. Sociale formål er det formål, der konsekvent gennem perioden 2017-2021 har haft den laveste gennemsnitsbevilling sammenlignet med de øvrige formål. Det skyldes, at de mange små fonde, der bevilger til sociale formål, primært giver små bevillinger. *Se side 10 og 20.*

2.590 fonde bevilgede til sociale formål i 2021

I 2021 var der 2.590 fonde, der støttede sociale formål, hvilket svarer til, at over halvdelen af årets bevilgende fonde gav til sociale formål (57 %). Hele 2.376 af disse var små fonde, der bevilgede under en mio. kr. samlet i året. Sociale formål er det formål, der modtog bevillinger fra flest fonde i 2021 sammenlignet med øvrige formål. *Se side 4 og 11.*

De ti mest bevilgende fonde til sociale formål stod for 48 % af de bevilgede midler i 2021

De ti fonde, der har bevilget mest til sociale formål i 2021, stod for knap halvdelen af de bevilgede midler (48 %), men for blot 4 % af årets bevillinger til formålet. De 200 fonde, der har bevilget mest til sociale formål i 2021, stod for 66 % af de bevilgede midler og for 10 % af årets bevillinger til formålet. 34 % af de bevilgede midler til formålet i 2021 kom således fra mange små og enkelte større fonde. Som bevillingsområde adskiller sociale formål sig fra flere af de øvrige formål ved, at flere fonde bevilger, og at midler fra de 200 mest bevilgende fonde ikke udgør en lige så stor del af de bevilgede midler, som man ser ved andre formål. *Se side 4 og 12.*

* En erhvervsdrivende fond er en fond, der ejer en såkaldt bestemmende andel af en eller flere erhvervsvirksomheder eller driver egen virksomhed. Almene fonde kaldes også "ikke-erhvervsdrivende fonde", fordi de i lovgivningsmæssig forstand er kendetegnet ved, at de ikke selv driver erhvervsdrivende virksomhed eller har bestemmende indflydelse i en erhvervsdrivende virksomhed. Se mere på side 22.

** Kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 23.

Hovedpointer fra analysen

Modtagere af fondsmidler til sociale formål samt virkemidler

Nonprofitorganisationer modtog flest midler til sociale formål i 2021

Nonprofitorganisationer modtog igennem perioden 2017-2021 en stor del af fondsmidlerne til sociale formål. I 2021 gik 60 % af de bevilgede midler til sociale formål til nonprofitorganisationer (svarende til 1 mia. kr.). Det er en stigning på 241 mio. kr. sammenlignet med 2020 og 365 mio. kr. mere end i 2017. Forholdsmæssigt fik nonprofitorganisationer dog en mindre andel af midlerne i 2021 (60 %) end i 2019, hvor de fik 69 % af midlerne til formålet. Nonprofitorganisationernes andel af midlerne var i årene fra 2018 til 2020 mellem 50 % og 57 %. Bevilgede midler til de øvrige modtagergrupper har varieret igennem perioden, hvor der dog særligt har været udsving i bevilgede midler til offentlige organisationer. I 2021 modtog offentlige organisationer 192 mio. kr., hvilket er 119 mio. kr. mere end året før. *Se side 14.*

Indsatser målrettet socialt udsatte fik bevilget flest midler til sociale formål i 2021

I 2021 bevilgede fondene 842 mio. kr. målrettet socialt udsatte og 168 mio. kr. målrettet personer med handicap. Det svarer til hhv. 48 % og 9 % af midlerne til sociale formål det år. 135 mio. kr. gik til 'andre sociale formål', og 625 mio. kr. var kategoriseret som 'øvrige hovedområder', der dækker over projekter, der hverken kan placeres under 'personer med handicap' eller 'socialt udsatte'. Det svarer til hhv. 8 % og 35 % af midlerne til sociale formål i 2021. Ved projekter målrettet socialt udsatte blev der bevilget flest midler til udsatte børn, hvor fondene gav 461 mio. kr. Det er 105 mio. kr. mere end i 2020 og 123 mio. kr. mere end i 2017. Ved projekter målrettet personer med handicap blev der bevilget flest midler til indsatser rettet mod voksne, nemlig 78 mio. kr., hvilket er en stigning på 67 mio. kr. sammenlignet med året før og 49 mio. kr. mere end i 2017. *Se side 15.*

Størstedelen af fondsmidlerne til sociale formål i 2021 gik til danske modtagere

Fondene bevilgede 1,65 mia. kr. til danske modtagere til sociale formål i 2021. Sammenlignet med 2020 fik modtagere i Danmark 325 mio. kr. mere i 2021. Fondene bevilgede 121 mio. kr. til udenlandske modtagere til sociale formål i 2021, hvilket er på niveau med 2020. I perioden 2017-2021 er størstedelen af fondsmidler til sociale formål gået til danske modtagere. Sammenligner vi 2021 med 2017, ser vi en stigning på 816 mio. kr. til danske modtagere og et fald på 30 mio. kr. til udenlandske modtagere. Det svarer til, at de danske modtagere gik fra at modtage 82 % af midlerne til sociale formål i 2017 til 93 % af midlerne i 2021. *Se side 16.*

Fondsmidler til innovation på det sociale område er steget over de sidste fem år

Den største andel af de bevilgede midler til sociale formål gik i 2021 til innovation, hvor fondene bevilgede 662 mio. kr., hvilket svarer til 37 % af årets samlede fondsmidler til formålet. Det er 277 mio. kr. mere end i 2020 og 264 mio. kr. mere end i 2017. Innovation er introduktion af nye eller væsentligt forbedrede produkter, produktionsprocesser, arbejdsgange, organisationsformer eller metoder, og kategorien kan derved dække over en bred vifte af initiativer. Det kan f.eks. være civilsamfundsorganisationer, som har udviklet et bud på en ny tilgang, som fondene støtter økonomisk, så den kan føres ud i livet. Det kan også være, når fondene understøtter selve den proces at identificere den nye tilgang og derved er en mere aktiv del af innovationsværdikæden. Både erhvervsdrivende fonde og almene fonde og foreninger bevilgede mest til innovation i 2021 (hhv. 33 % og 40 % af midlerne). Samtidig bevilgede de erhvervsdrivende fonde 13 % af deres midler til sociale formål til forskning, mens de almene fonde og foreninger næsten ikke bevilgede til forskning*. *Se side 17.*

* Bevillinger til videnskabelige formål, herunder f.eks. forskning på universiteter, som har sociale formål som fokus, indgår ikke fuldt i analysen, da det ikke har været muligt at isolere disse bevillinger under videnskabelige formål på en måde, der giver et retvisende billede.

Fondenes bevillinger til sociale formål 2017-2021

Fondenes bevillinger til sociale formål 2017-2021

Tabel 1: Bevillinger til sociale formål (antal og mio. kr. fra 2017 til 2021)

		2017	2018	2019	2020	2021	Ændring 2017- 2021	Ændring 2020- 2021
Bevilgede midler (mio. kr.)	Alle fonde	1.010	1.431	1.355	1.446	1.771	761	325
	Erhvervsdrivende fonde	336	548	458	595	729	393	134
	Almene fonde og fondslignende foreninger	675	883	897	851	1.042	367	191
Bevillinger (antal)	Alle fonde	36.234	20.262	24.307	29.983	24.489	-11.745	-5.494
	Erhvervsdrivende fonde	3.259	4.380	2.301	5.811	3.734	475	-2.077
	Almene fonde og fondslignende foreninger	32.975	15.882	22.006	24.171	20.755	-12.220	-3.416

* En erhvervsdrivende fond er en fond, der ejer en såkaldt bestemmende andel af en eller flere erhvervsvirksomheder eller driver egen virksomhed. Almene fonde kaldes også "ikke-erhvervsdrivende fonde", fordi de i lovgivningsmæssig forstand er kendetegnet ved, at de ikke selv driver erhvervmæssig virksomhed eller har bestemmende indflydelse i en erhvervsvirksomhed. Se mere på side 22.

Tabellen viser udviklingen i bevilgede midler samt antallet af bevillinger til sociale formål fra fondene i perioden 2017-2021.

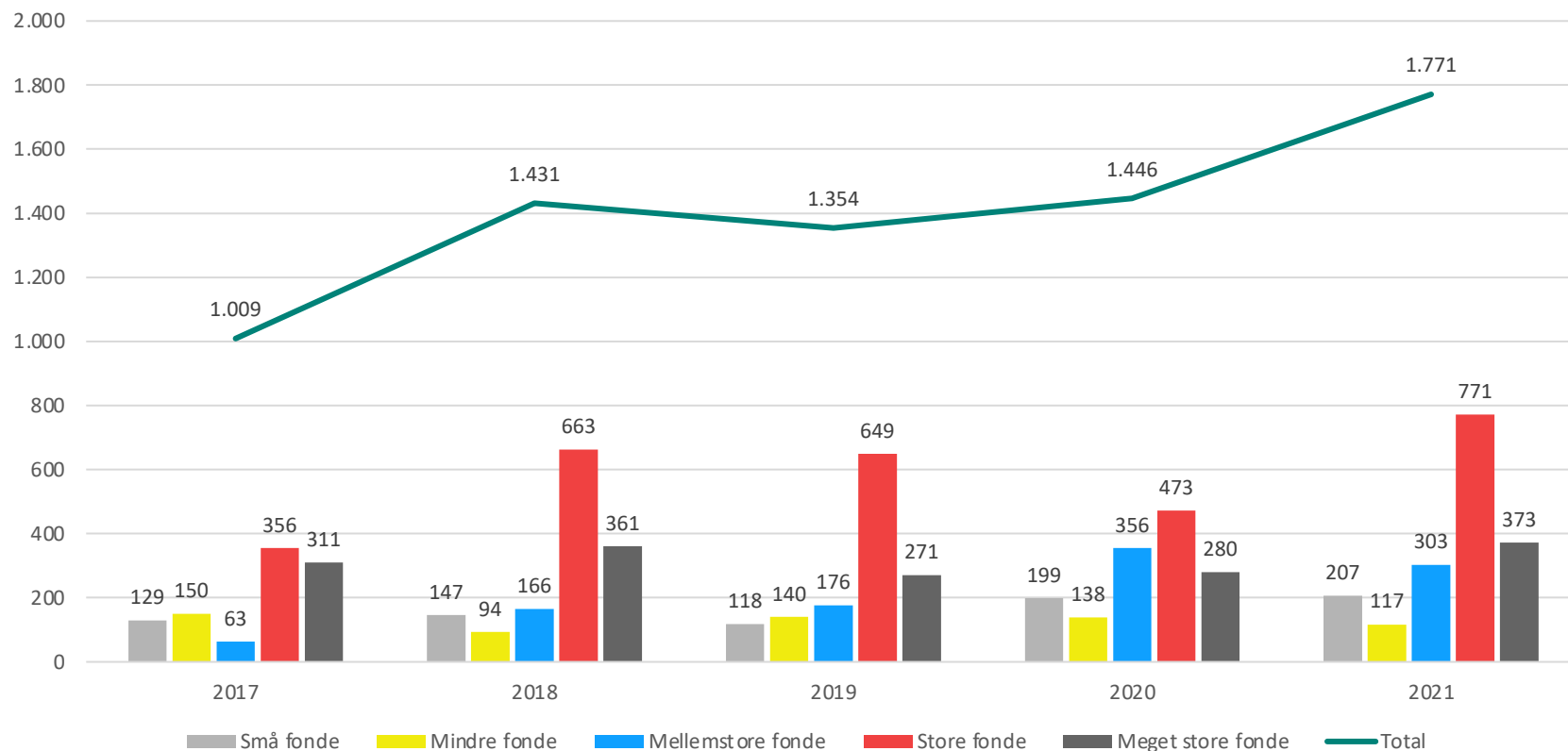
Fondenes bevilgede midler til sociale formål steg i perioden 2017-2021 fra ca. 1 mia. kr. til knap 1,8 mia. kr. De erhvervsdrivende fonde* øgede deres bevillinger med 393 mio. kr. i perioden, mens de almene fonde øgede deres bevillinger med 367 mio. kr.

I samme periode er antallet af bevillinger til sociale formål faldet fra ca. 36.000 i 2017 til knap 24.500 bevillinger i 2021. Bare fra 2020 til 2021 faldt antallet af bevillinger med 5.500. De almene fonde og fondslignende foreninger har mindsket antallet af bevillinger til formålet i perioden fra knap 33.000 til knap 21.000 bevillinger. Sociale formål er dog fortsat det formål, der modtager flest bevillinger sammenlignet med øvrige formål (se side 4).

Bevilgede midler til sociale formål efter fondenes bevillingsniveauer

Figur 4: Fondes bevilgede midler i mio. kr. til sociale formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

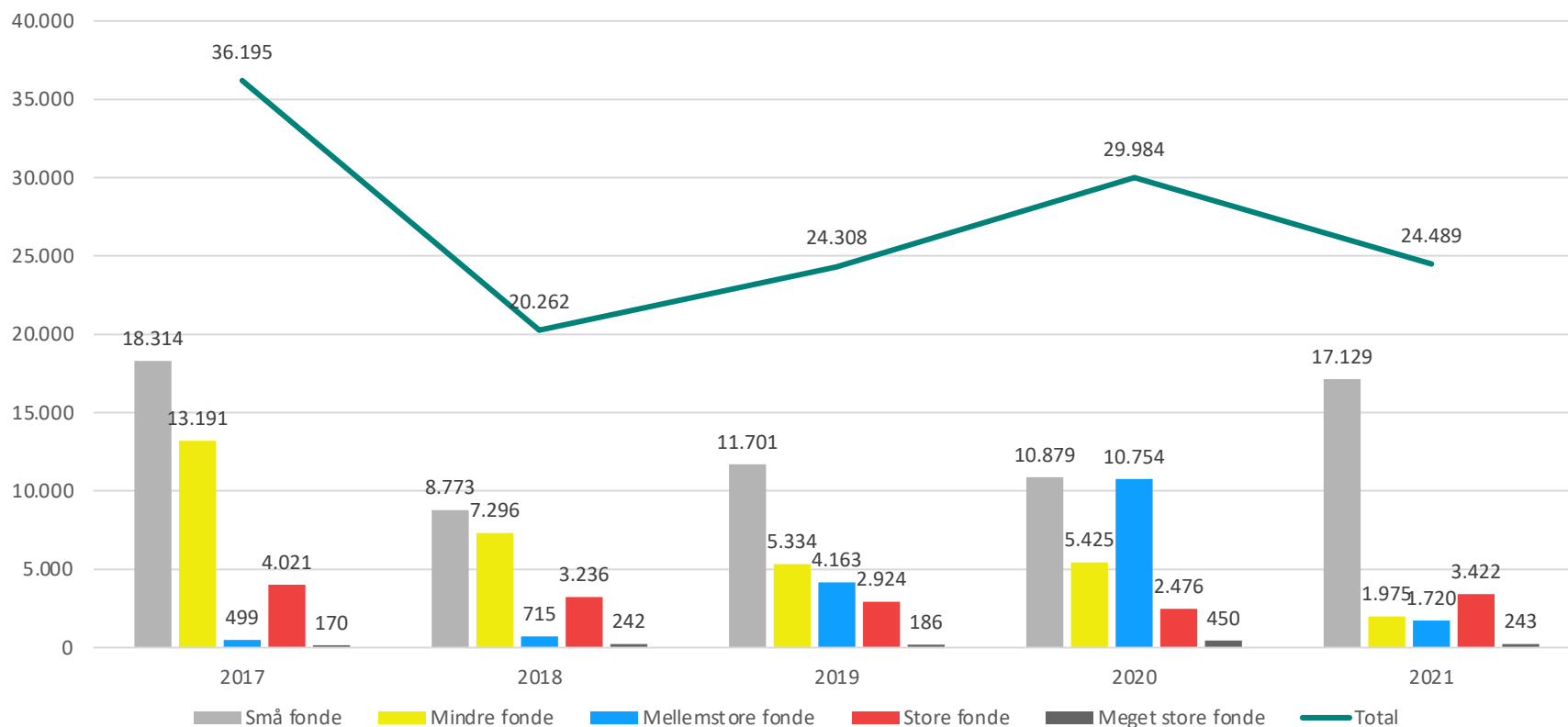
Figuren illustrerer, hvor mange midler der blev bevilget til sociale formål af hhv. små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde i perioden 2017-2021 (kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 23).

I 2021 stod de store fonde for 44 % (771 mio. kr.) af de bevilgede midler, som fondene gav til sociale formål. De store fonde bevilgede herved 298 mio. kr. mere i 2021 end i 2020.

Både de små, store og meget store fonde bevilgede flere midler i 2021 end i tidligere år i perioden. Sammenlignet med 2017 bevilgede alle kategorier af fonde flere midler i 2021 på nær de mindre fonde, som gav 117 mio. kr. i 2021 og 150 mio. kr. i 2017.

Antallet af bevillinger til sociale formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Figur 5: Antallet af bevillinger til sociale formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

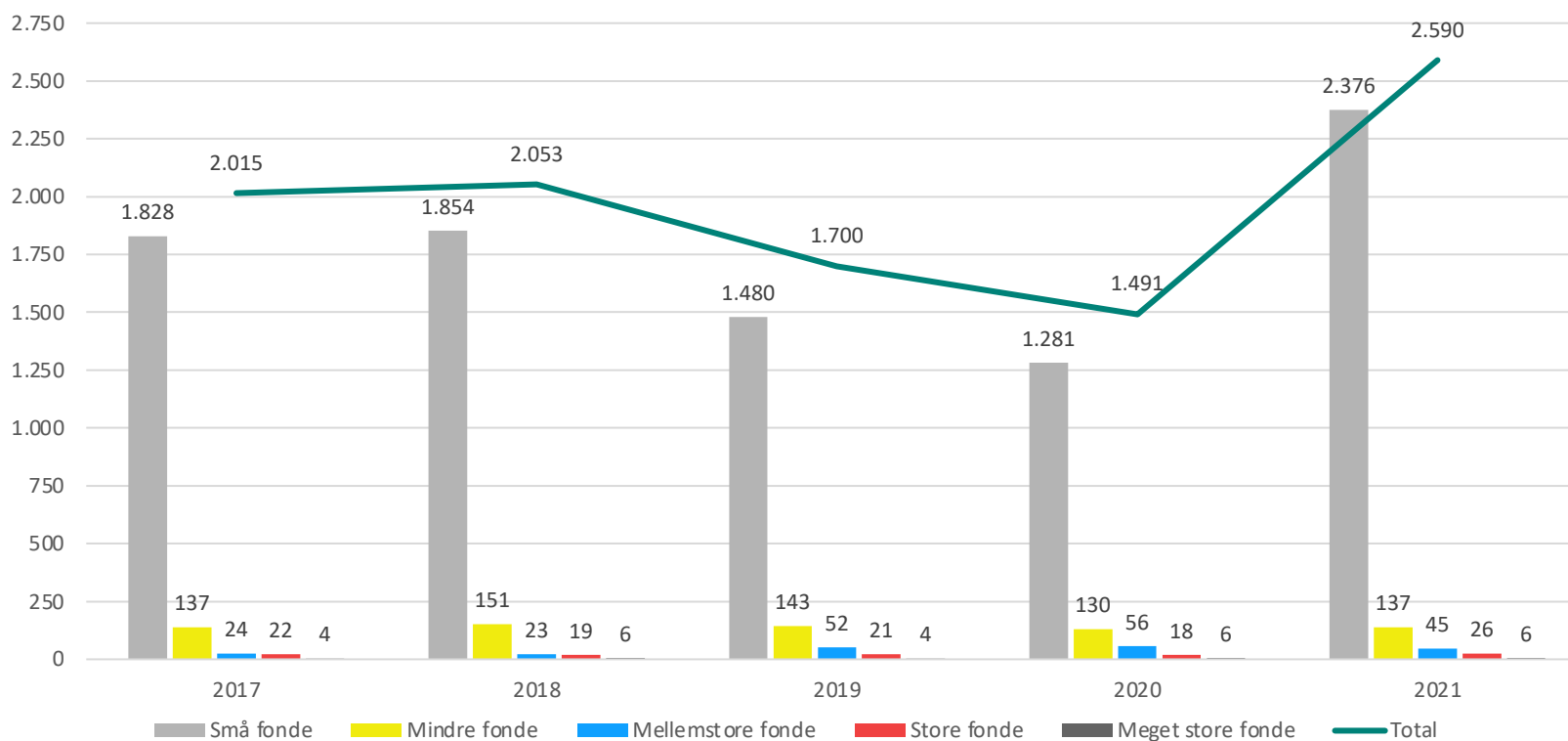
Figuren illustrerer antallet af bevillinger til sociale formål af hhv. små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde i perioden 2017-2021 (kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 23).

I 2021 gav fondene 24.489 bevillinger til sociale formål, hvoraf ca. 17.000 kom fra små fonde. De små fonde tegner sig derved for størstedelen af antallet af bevillinger, mens de store fonde tegner sig for en stor del af de bevilgede midler. Faldet i antallet af bevillinger skyldes især, at de mellemstore fonde gav markant færre bevillinger i 2021 end i 2020 (fra 10.754 til 1.720). Ser vi på den samlede periode, er antallet af bevillinger varierende, dog med ekstraordinært mange i 2017 og færrest i 2018.

Den gennemsnitlige bevilling til sociale formål svinger hen over perioden 2017-2021 mellem 30.000 og 70.000 kr., med det højeste niveau (70.000 kr.) i 2018 og 2021. Sociale formål er det formål, der konsekvent gennem perioden 2017-2021 har haft den laveste gennemsnitsbevilling sammenlignet med de øvrige formål (se bilag 2, side 20).

Antal fonde med bevillinger til sociale formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Figur 6: Antal fonde grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

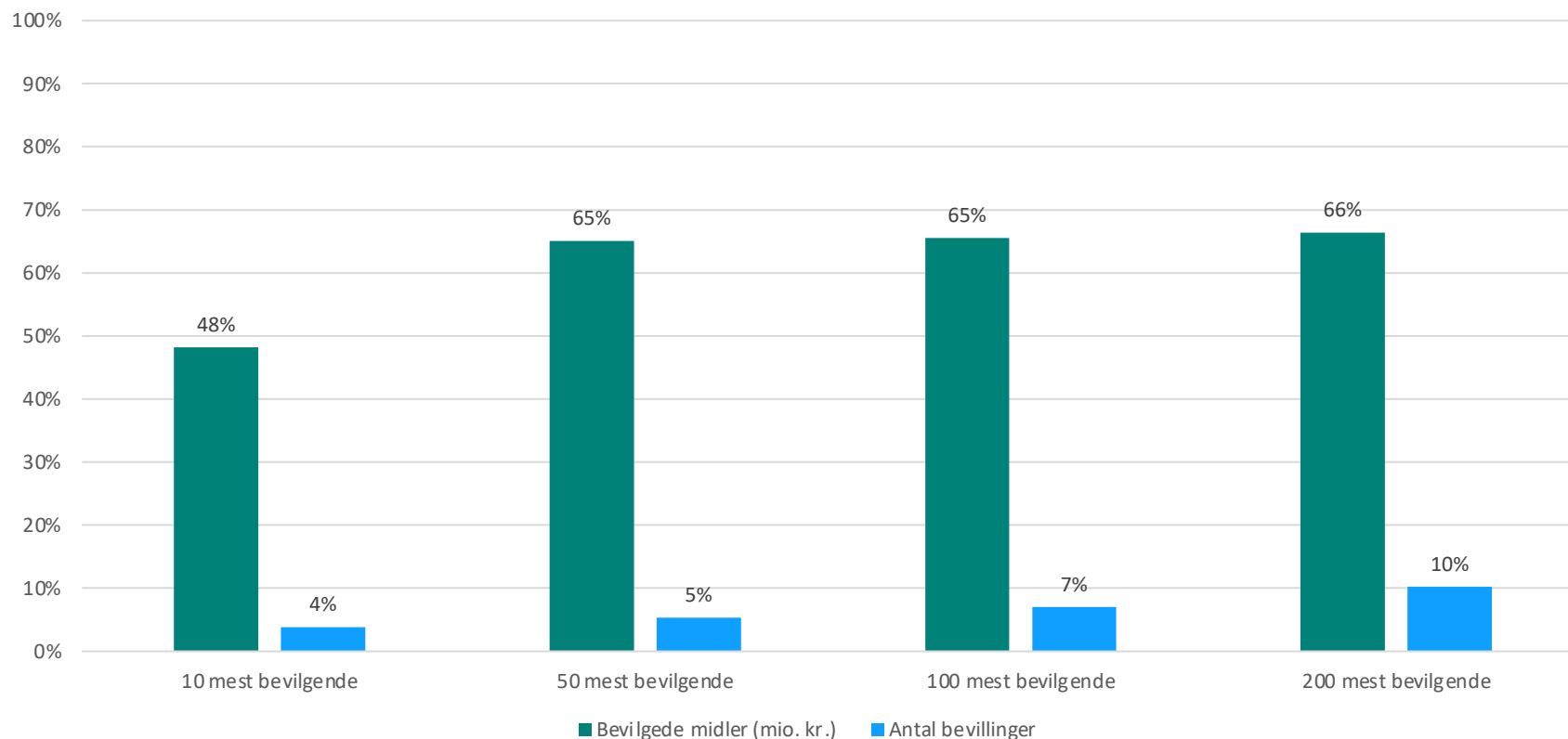
Figuren illustrerer antallet af fonde, der har bevilget midler til sociale formål i perioden 2017-2021 (kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 23).

I 2021 var der 2.590 fonde, der støttede sociale formål, hvilket svarer til, at over halvdelen af årets bevilgende fonde gav til sociale formål (57 %). Hele 2.376 af disse var små fonde, der bevilgede under en mio. kr. samlet i året. Sociale formål er det formål, der modtog bevillinger fra flest fonde i 2021 sammenlignet med øvrige formål.

Sociale formål er det formål, hvor der er flest fonde, der bevilger sammenlignet med de øvrige formål (se side 4).

Bevilgede midler og antal bevillinger fra de mest bevilgende fonde inden for sociale formål

Figur 7: Samlede bevillinger (i antal og i mio. kr.) fra hhv. de 10, 50, 100 og 200 fonde, der har bevilget mest til sociale formål i 2021 i procent af total i 2021

Figuren illustrerer de fonde, der hver især har bevilget mest til sociale formål, og deres andel af det samlede antal bevillinger samt bevilgede midler i 2021.

De ti fonde, der har bevilget mest til sociale formål i 2021, stod for knap halvdelen af de bevilgede midler (48 %), men for blot 4 % af antallet af årets bevillinger til formålet.

De 200 fonde, der har bevilget mest til sociale formål i 2021, stod for 66 % af de bevilgede midler og for 10 % af antallet af årets bevillinger til formålet.

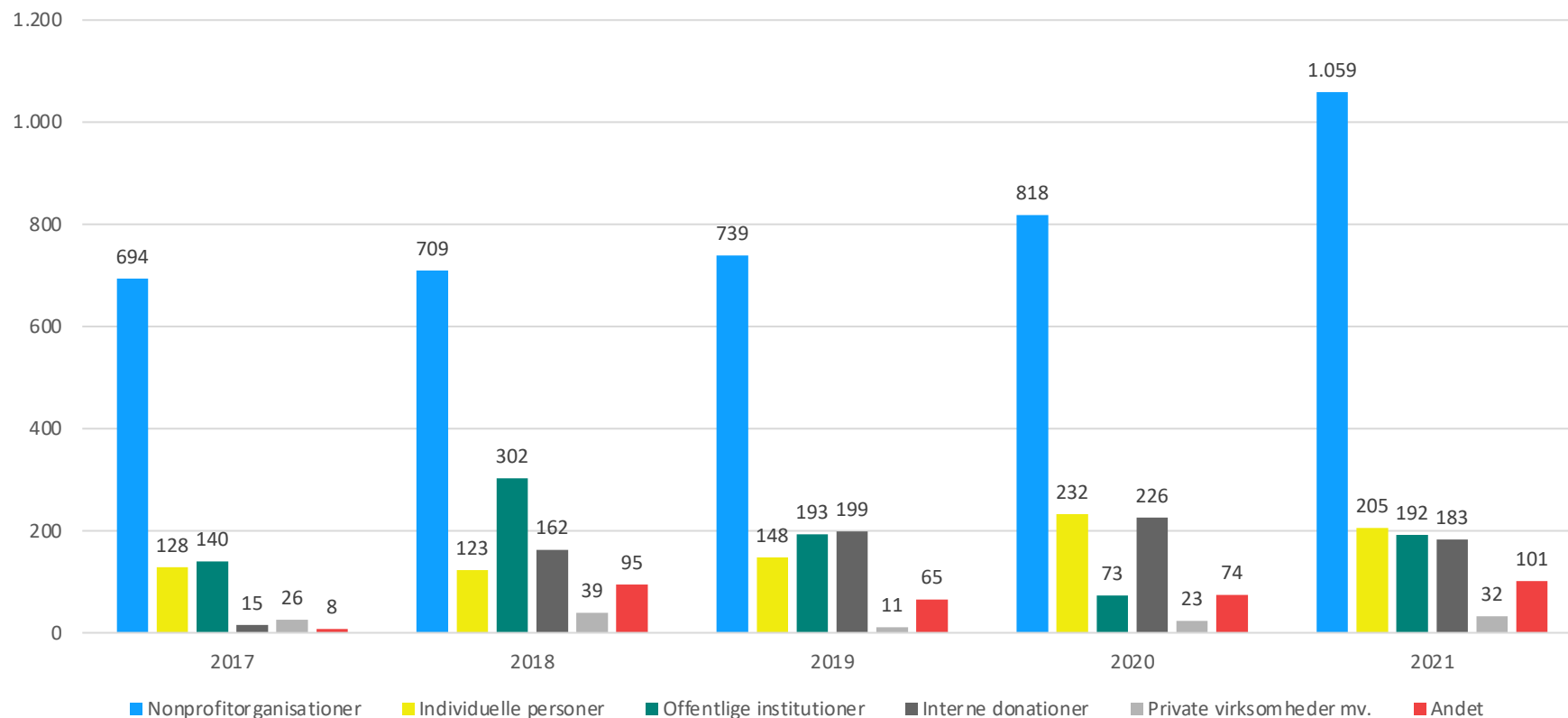
34 % af de bevilgede midler til formålet i 2021 kom således fra mange små og enkelte større fonde.

Som bevillingsområde adskiller sociale formål sig fra flere af de øvrige formål, ved at flere fonde bevilger (se side 4), og at midler fra de 200 mest bevilgende fonde ikke udgør en lige så stor del af de bevilgede midler, som man ser ved andre formål.

Modtagere af fondsmidler til sociale formål samt virkemidler

Modtagere af fondsmidler til sociale formål

Figur 8: Bevilgede fondsmidler i mio. kr. til sociale formål efter modtagertype og år

Figuren viser, hvordan fondenes bevillinger til sociale formål fordelte sig på forskellige modtagergrupper i perioden fra 2017 til 2021.

Nonprofitorganisationer modtog igennem perioden 2017-2021 en stor del af fondsmidlerne til sociale formål. I 2021 gik 60 % af de bevilgede midler til sociale formål til nonprofitorganisationer (svarende til 1 mia. kr.). Det er en stigning på 241 mio. kr. sammenlignet med 2020 og 365 mio. kr. mere end i 2017.

Forholdsmæssigt fik nonprofitorganisationer dog en mindre andel af midlerne i 2021 (60 %) end i 2019, hvor de fik 69 % af midlerne til formålet. Nonprofitorganisationernes andel af midlerne var i årene fra 2018 til 2020 mellem 50 % og 57 %.

Bevilgede midler til de øvrige modtagergrupper har varieret igennem perioden, hvor der dog særligt har været udsving i bevilgede midler til offentlige organisationer. I 2021 modtog offentlige organisationer 192 mio. kr., hvilket er 119 mio. kr. mere end året før.

Bevillinger til sociale formål fordelt efter målgruppe og områder

Tabel 2: Bevillinger til sociale formål i mio. kr. fra 2017 til 2021 fordelt efter målgruppe og områder

Målgruppe	Område	2017	2018	2019	2020	2021	Ændring 2017-2021	Ændring 2020-2021
Målrettet socialt udsatte	Indsatser rettet mod børn	338	428	381	356	461	123	105
	Indsatser rettet mod voksne	172	204	199	193	273	101	80
	Indsatser rettet mod ældre	26	8	16	2	31	5	29
	Indsatser rettet mod familier	-	-	46	68	77	-	9
Målrettet personer med handicap	Indsatser rettet mod børn	112	24	46	66	66	-46	0
	Indsatser rettet mod voksne	29	24	61	11	78	49	67
	Indsatser rettet mod ældre	2	5	19	5	3	1	-2
	Indsatser rettet mod familier	-	-	0	0	21	-	21
Øvrige hovedområder*	Indsatser rettet mod børn	72	150	198	294	405	333	111
	Indsatser rettet mod voksne	33	59	102	74	71	38	-3
	Indsatser rettet mod ældre	34	48	35	35	62	28	27
	Indsatser rettet mod familier	-	-	49	37	87	-	50
Andre sociale formål*	Ikke fordelt	-	-	203	305	135	-	170

* Se beskrivelse af 'øvrige hovedområder' og 'andre sociale formål' på side 22.

Tabeller og figurer er baseret på tal fra Danmarks Statistik

Tabellen viser, hvilke målgrupper og områder der var modtagere af fondsmidler til sociale formål i perioden 2017-2021.

I 2021 bevilgede fondene:

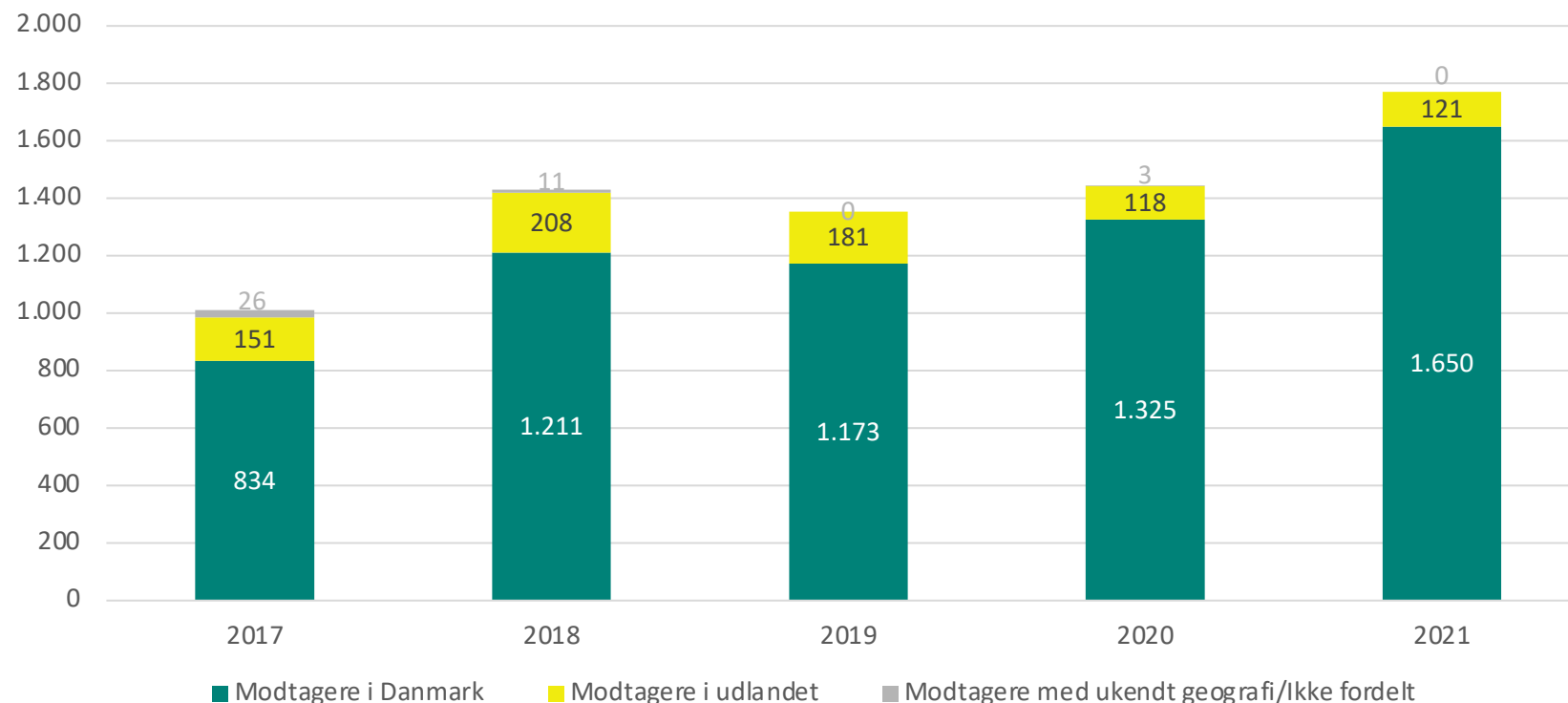
- 842 mio. kr. målrettet socialt udsatte (svarende til 48 % af midlerne til sociale formål)
- 168 mio. kr. målrettet personer med handicap (svarende til 9 % af midlerne)
- 135 mio. kr. til 'andre sociale formål' og 625 mio. kr. kategoriseret som 'øvrige hovedområder'*, der dækker over projekter, der hverken kan placeres under 'personer med handicap' eller 'socialt udsatte' (svarende til hhv. 8 % og 35 % af midlerne).

Ved projekter målrettet socialt udsatte blev der bevilget flest midler til udsatte børn, hvor fondene gav 461 mio. kr. Det er 105 mio. kr. mere end i 2020 og 123 mio. kr. mere end i 2017.

Ved projekter målrettet personer med handicap blev der bevilget flest midler til indsatser rettet mod voksne, nemlig 78 mio. kr., hvilket er en stigning på 67 mio. kr. sammenlignet med året før og 49 mio. kr. mere end i 2017.

Bevilgede fondsmidler 2017-2021 i mio. kr. til sociale formål fordelt efter modtagernationalitet

Figur 9: Bevilgede fondsmidler 2017-2021 i mio. kr. til sociale formål fordelt efter modtagernationalitet

Note: Når vi taler om modtagere i Danmark, kan det også inkludere udenlandske projekter tilknyttet en dansk modtager. Bevillingerne kan derfor f.eks. gå til internationale indsats, selv om pengene går til danske modtagere, og omvendt.

Figuren viser, hvordan de bevilgede midler til sociale formål fordeler sig efter nationalitet på bevillingsmodtager (se note).

Fondene bevilgede 1,65 mia. kr. til danske modtagere til sociale formål i 2021. Sammenlignet med 2020 fik modtagere i Danmark 325 mio. kr. mere i 2021.

Fondene bevilgede 121 mio. kr. til udenlandske modtagere til sociale formål i 2021, hvilket er på niveau med 2020.

I perioden 2017-2021 er størstedelen af fondsmidler til sociale formål gået til danske modtagere. Sammenligner vi 2021 med 2017, ser vi en stigning på 816 mio. kr. til danske modtagere og et fald på 30 mio. kr. til udenlandske modtagere. Det svarer til, at de danske modtagere gik fra at modtage 82 % af midlerne til sociale formål i 2017 til 93 % af midlerne i 2021.

Bevilgede midler til sociale formål fordelt efter virkemidler

Tabel 3: Bevilgede midler til sociale formål i mio. kr. fordelt efter virkemidler i perioden 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Ændring 2017-2021	Ændring 2020-2021
Innovation*	398	591	482	385	662	264	277
Anlæg	53	174	152	92	173	120	81
Forskning	11	21	21	21	93	82	72
Formidling	23	75	36	61	79	56	18
Anskaffelser/erhvervelser	27	25	37	96	24	-3	-72
Ikke-øremærkede midler	166	259	234	290	339	173	49
Andet	332	287	393	501	399	67	-102

* Innovation er introduktion af nye eller væsentligt forbedrede produkter, produktionsprocesser, arbejdsgange, organisationsformer eller metoder, og kategorien kan derved dække over en bred vifte af initiativer. Det kan f.eks. være civilsamfundsorganisationer, som har udviklet et bud på en ny tilgang, som fondene støtter økonomisk, så den kan føres ud i livet. Det kan også være, når fondene understøtter selve den proces at identificere den nye tilgang og derved er en mere aktiv del af innovationsværdikæden.

Tabeller og figurer er baseret på tal fra Danmarks Statistik

Tabellen viser, hvordan de bevilgede midler til sociale formål var fordelt på virkemidler i perioden 2017-2021.

Den største andel af de bevilgede midler til sociale formål gik i 2021 til innovation*, hvor fondene bevilgede 662 mio. kr., hvilket svarer til 37 % af årets samlede fondsmidler til formålet. Det er 277 mio. kr. mere end i 2020 og 264 mio. kr. mere end i 2017.

Både erhvervsdrivende fonde og almene fonde og foreninger bevilgede mest til innovation i 2021 (hhv. 33 % og 40 % af midlerne). Samtidig bevilgede de erhvervsdrivende fonde 13 % af deres midler til sociale formål til forskning, mens de almene fonde og foreninger næsten ikke bevilgede til forskning (se bilag 1, side 19).

Bilag

Bilag 1: Bevilgede midler til sociale formål i mio. kr. fordelt efter virkemidler og fondstype i perioden 2017-2021

	Virkemidler	2017	2018	2019	2020	2021	Ændring 2017-2021	Ændring 2020-2021
Erhvervsdrivende fonde	Alle virkemidler	336	548	458	595	729	393	134
	Innovation	154	196	157	174	242	88	68
	Anlæg	8	66	33	61	51	43	-10
	Forskning	8	16	17	20	92	84	72
	Formidling	23	51	12	14	41	18	27
	Anskaffelser/erhvervelser	8	13	11	30	13	5	-17
	Ikke-øremærkede midler	32	49	71	103	115	83	12
	Andet	102	157	158	195	175	73	-20
Almene fonde og fondslignende foreninger	Alle virkemidler	675	883	897	851	1.042	367	191
	Innovation	244	395	325	212	421	177	209
	Anlæg	44	108	119	31	123	79	92
	Forskning	3	5	5	2	1	-2	-1
	Formidling	0	24	24	47	38	38	-9
	Anskaffelser/erhvervelser	19	12	26	66	11	-8	-55
	Ikke-øremærkede midler	134	210	163	187	225	91	38
	Andet	231	130	235	307	224	-7	-83

Tabellen viser, hvilke virkemidler fondene har støttet med bevillingerne til sociale formål i perioden 2017-2021, fordelt efter fondstype og virkemidler (i mio. kr.).

Bilag 2: Den gennemsnitlige bevilling pr. formål i 2017-2021 (mio. kr.)

	2017	2018	2019	2020	2021	Gns.-bevilling i perioden 2017-2021
Videnskabelige formål	1,46	0,7	1,5	1,73	2,62	1,6
Internationale humanitære formål	0,6	1	1,53	0,87	1,1	1,02
Natur-, klima- og miljøformål	1,08	1,24	0,67	1,81	0,92	1,14
Uddannelse og folkeoplysning	0,03	0,08	0,14	0,14	0,43	0,16
Erhvervsfremme- og regionaludviklingsformål	0,57	0,22	0,69	0,31	0,3	0,42
Kulturelle formål	0,29	0,22	0,2	0,27	0,24	0,24
Sundhedsformål	0,14	0,12	0,15	0,18	0,22	0,16
Andre formål	0,17	0,08	0,11	0,11	0,17	0,13
Religiøse formål	0,62	0,29	0,04	0,09	0,1	0,23
Sociale formål	0,03	0,07	0,06	0,05	0,07	0,06
Alle formål	0,2	0,22	0,25	0,25	0,4	0,26

Tabellen viser bevillingernes gennemsnitlige størrelse på de forskellige formål fra 2017 til 2021. Bevillingernes gennemsnitlige størrelse kan dække over stor variation i de enkelte bevillingsbeløb og giver en fornemmelse af, hvilke bevillingsområder der modtog hhv. store og små bevillinger.

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Sociale formål

Formålet er det område, en fondsbevilling er givet til. Sociale formål dækker bl.a. over indsatser rettet mod personer med handicap og socialt udsatte, som omfatter mennesker med sociale problemer, f.eks. hjemløshed, misbrug, vold i nære relationer eller anbragte børn/unge. Bevillinger til sociale formål dækker også forebyggende indsatser såsom efterværn og hjælp til ferie og jul. Få steder har en klar kategorisering ikke været mulig at udarbejde, jf. Danmarks Statistiks fondsstatistik:

- **Øvrige hovedområder:** Øvrige hovedområder dækker over restgruppen under hhv. Børn, Voksne, Ældre og Familier. Dvs. det, der ikke kan placeres under disse på enten Mennesker med handicap eller Socialt udsatte.
- **Andre sociale formål:** Hovedområdet Andre sociale formål dækker restgruppen under Sociale formål. Dvs. andre områder, der hører under Sociale formål, men som ikke kan placeres i de andre mere specifikke hovedområder såsom Børn.

Bevillinger til videnskabelige formål, som har sociale formål som fokus, indgår ikke fuldt i analysen, da det ikke har været muligt at isolere disse bevillinger under videnskabelige formål på en måde, der giver et retvisende billede.

Fonde og fondslignende foreninger, herunder erhvervsdrivende og almene fonde

Generelt bruger vi i analysen betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "fondslignende foreninger", da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, kan vi dog se på dem hver for sig.

Nogle steder ser vi på tallene i forhold til erhvervsdrivende og almene fonde. Almene fonde kaldes også "ikke-erhvervsdrivende fonde", fordi de i lovgivningsmæssig forstand er kendetegnet ved, at de ikke selv driver erhvervsdrivende virksomhed eller har bestemmende indflydelse i en erhvervsdrivende virksomhed. En erhvervsdrivende fond er en fond, der ejer en såkaldt bestemmende andel af en eller flere erhvervsdrivende virksomheder eller driver egen virksomhed. Det er normalt, at en erhvervsdrivende fonds vedtægter pålægger fonden at bevare ejerskabet af nært tilknyttede virksomheder og at sikre disse virksomheders overlevelse og trivsel (engageret ejerskab). Det vil også fremgå af vedtægten, om den erhvervsdrivende fond har et eller flere almennyttige formål.

Bevillinger

En *bevilling* er et tilsagn, en fond giver om at ville udbetale penge til en aktivitet. En bevilling og de efterfølgende relaterede udbetalinger sker ofte i forskellige kalenderår. Et eksempel kan være en fond, der siger ja (bevilger støtte) til at støtte en festival i 2018, men først udbetaler pengene i 2019, når festivalen gennemføres. Et andet eksempel kan være, når store bevillinger til f.eks. anlægsprojekter udbetales over flere år. Ordet *uddelinger* bruges ofte som en samlebetegnelse for både bevillinger og udbetalinger.

Definitioner, fortsat

Almennyttige og andre bevillinger

I Danmarks Statistiks fondsstatistik, der danner grundlag for denne analyse, er det ikke muligt at identificere, hvorvidt en bevilling er givet til almenyttige aktiviteter, eller om den er givet til f.eks. familieformål eller ikke-almennyttige erhvervsformål. Stikprøver fra fondenes årsregnskaber antyder, at det er en mindre del af de bevilgede midler, der går til andet end almenyttige formål. Men det er ikke på baggrund af det nuværende datagrundlag muligt at sige noget helt præcist om, hvor mange penge der er tale om. I denne analyse fokuserer vi derfor på de samlede bevillinger.

Små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde

Vi kategoriserer nogle steder de enkelte fonde som "små", "mindre", "mellemstore", "store" eller "meget store" fonde på baggrund af det totalbeløb, den enkelte fond har bevilget i et bestemt år. "Små" fonde betegner fonde, der har bevilget under 1 mio. kr., "mindre" er fonde, der har bevilget mellem 1 og 10 mio. kr., "mellemstore" er fonde, der har bevilget mellem 10 og 50 mio. kr., "store" er fonde, der har bevilget mellem 50 og 500 mio. kr., mens "meget stor" betegner fonde, der har bevilget 500 mio. kr. og derover.

Metode og kildegrundlag

Denne analyse er baseret på kvantitativ metode, hvor de seneste tal fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#) er benyttet, herunder en række særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter. Beløbene i analysens tabeller er opgivet i løbende priser. Derved er tallene sammenlignelige med den opgørelse over fondsstatistikken, der er offentliggjort af Danmarks Statistik. Danmarks Statistiks fondsstatistik indeholder data fra 2016 til 2021, og sammenligninger i denne rapport indeholder data fra de sidste fem år. Af den grund bør man være tilbageholdende med at konkludere entydigt på de beskrevne udviklingstendenser.

Vi tager i analysen udgangspunkt i de bevilgende fonde og foreninger. Ud af de 9.523 fonde og fondslignende foreninger, der i 2021 er med i Danmarks Statistiks opgørelse, fokuserer vi således først og fremmest på de 4.553 fonde, der i 2021 foretog bevillinger.

Danmarks Statistiks fondsstatistik er baseret på en stikprøve blandt tre kategorier af fonde og fondslignende foreninger:

1. Private erhvervsdrivende fonde.
2. Private almene fonde og andre private selvejende institutioner.
3. Private foreninger og lign., der agerer som fonde med betydelige uddelinger, f.eks. patientforeninger og filantropiske foreninger. De private foreninger er bl.a. udvalgt på baggrund af Skatteforvaltningens liste over godkendte foreninger under ligningslovens § 8 A. Derudover er der som del af populationen udvalgt enkelte andre organisationer, der definerer sig som og arbejder som fonde.

Om metoden skriver Danmarks Statistik: "De offentliggjorte resultater er opregnet til totalpopulationen. Ved opregning foretages en genvægtning og kalibrering ved regressionsestimat af den vægt, den enkelte fond tildeles." Da der således er tale om en stikprøve, hvor data efterfølgende er vejlet, kan der være steder, hvor tal i underkategorier ikke stemmer 100 % overens med totalen.

Danmarks Statistik trækker bl.a. informationer fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-registret). I CVR-registret er der i enkelte tilfælde registreret fonde, der ikke længere eksisterer, hvilket hænger sammen med, at der er en overgangsperiode, fra en fond lukker, til det fremgår af registret. Det betyder, at Danmarks Statistiks opgørelse ikke er 100 % præcis, når det gælder antallet af fonde.

Metode og kildegrundlag, fortsat

Varierende uddelingsniveau

Hvis en fond det ene år foretager en bevilling på flere hundrede mio. kr. til et bestemt formål og ikke gør det samme året efter, kan det tydeligt aflæses i fondsstatistikken. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, eller at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Almennyttige og ikke-almennyttige bevillinger

Da der ikke er skattefradrag for ikke-almennyttige bevillinger, kunne man tro, at det er muligt at sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med Skatteforvaltningens opgørelse over, hvor mange bevilgede midler der er betalt skat af, og på den måde få et overblik over de rent almenyttige uddelinger. Men særligt for de erhvervsdrivende fonde, hvis datterselskab(er) udgør fondenes hovedindtægtskilde(r), gælder det, at de ikke altid har fradrag for deres bevillinger, selv om de faktisk ér almenyttige. Dette skyldes den såkaldte prioriteringsregel (<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2047570>), og derfor kan man ikke direkte sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med Skatteforvaltningens opgørelse.

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?

Kontakt os på info@fondenensvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og øvrig viden om fonde på vores hjemmeside. Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes løbende opdateret om nye udgivelser:

www.fondenensvidenscenter.dk